Polska Klasyfikacja Działalności PKD w opracowaniu z początku lat 2000

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD)

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) została opracowana na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności – NACE, Rev.1, opublikowanej w Official Journal of the European Communities (OJ) Nr L 293 z 24.10.1990r. z późniejszymi zmianami opublikowanymi w (OJ) nr 83 z 03.04.1993r. PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno – gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze). Wykorzystywana jest do[1]:
– klasyfikowania podmiotów gospodarczych dla potrzeb krajowego, urzędowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON – wg. rodzaju prowadzonej przez nie działalności,

przedstawiania struktury gospodarki narodowej z punktu widzenia społecznego podziału pracy,

zestawiania dynamicznych szeregów dla potrzeb ekonomicznej analizy rozwoju gospodarczego,

opracowywania bilansów gospodarki narodowej, w tym zintegrowanych rachunków narodowych,

sporządzania porównań międzynarodowych,

zestawiania informacji statystycznych, odpowiednio

porównywalnych z innymi

krajami.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 1997r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w okresie od dnia 1 stycznia 1998r. do dnia 31 grudnia 1999r. Polską Klasyfikację Działalności (PKD) stosuje się równolegle z Europejską Klasyfikacją Działalności (EKD). Od dnia 1 stycznia 2000r. Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) zastąpiła Europejską Klasyfikację Działalności (EKD).

Profil działalności jako opis rzeczywistych czynności

Historyczny podrozdział przedstawia PKD jako uporządkowany podział rodzajów aktywności gospodarczej. W praktyce analizy dokumentów najważniejsze jest jednak rozpoczęcie od opisu czynności, a nie od wyszukania podobnie brzmiącej etykiety. Nazwa handlowa przedsiębiorstwa może akcentować markę, lokalizację lub tradycję, nie wyjaśniając dokładnie, co firma robi. Określenie warsztat nie mówi jeszcze, czy podstawą działalności jest naprawa, wytwarzanie elementów, sprzedaż części czy połączenie tych czynności. Dopiero ich rozpoznanie pozwala zrozumieć sens porządkowania jednostki w danym układzie.

Nie wystarcza także pojedynczy przykład wykonanej usługi. Firma może okazjonalnie sprzedać rzecz, której nie wytwarza na co dzień, albo wykonać czynność pomocniczą dla stałego klienta. Taka obserwacja nie musi opisywać całego profilu. W badaniu przydatne jest rozróżnienie działalności regularnej i zdarzeń wyjątkowych. Trzeba również określić okres, którego dotyczy opis. Przedsiębiorstwo zmieniające ofertę w połowie roku może wymagać innego objaśnienia niż jednostka prowadząca tę samą aktywność przez cały czas. Klasyfikacja dotyczy opisywanego zakresu, a nie ponadczasowej cechy nazwy firmy.

Kilka działalności w jednym przedsiębiorstwie

Przedsiębiorstwo może łączyć sprzedaż, wytwarzanie i świadczenie usług. Nie oznacza to, że wszystkie te czynności mają identyczne znaczenie ekonomiczne. W historycznym materiale warto zatem sprawdzić, jak ustalono działalność przeważającą i jakie informacje do tego wykorzystano. Nie należy samodzielnie przyjmować, że rozstrzyga pierwsza wymieniona pozycja albo ta najlepiej widoczna dla klienta. Kolejność w opisie może wynikać z przypadku. Wyjaśnienie zastosowanego kryterium jest potrzebne, aby później prawidłowo odczytać zestawienie liczby podmiotów według rodzaju aktywności.

Przykładowo można wyobrazić sobie firmę, która większość wpływów uzyskuje ze sprzedaży towarów, lecz najwięcej czasu pracowników przeznacza na naprawy. Udział w przychodzie i udział w czasie pracy prowadzą wtedy do innego obrazu struktury. Nie rozstrzygamy tu, jaki kod należałoby jej przypisać. Przykład pokazuje, dlaczego trzeba odróżnić przyjętą metodę klasyfikowania od swobodnego wrażenia obserwatora. Badacz powinien wiedzieć, jaką miarę zastosowano w źródle, zanim uzna porównanie dwóch opisów tej samej firmy za sprzeczność lub pomyłkę.

Dodatkową trudność tworzą czynności wykonywane na własne potrzeby. Obsługa dokumentów, przewóz własnych materiałów czy utrzymanie pomieszczeń mogą być niezbędne dla działania firmy, chociaż nie są oferowane odbiorcom jako osobna usługa. W opisie profilu warto wskazać ich funkcję i relację do działalności zasadniczej. Sam fakt występowania danej czynności w organizacji nie oznacza jeszcze, że określa ona jej rynkową specjalizację. To rozróżnienie pomaga uniknąć sytuacji, w której bardzo szczegółowa lista prac wykonywanych wewnętrznie zaciemnia obraz tego, co przedsiębiorstwo faktycznie oferuje klientom.

Działalność zadeklarowana i działalność zaobserwowana

Dokument rejestrowy i opis konkretnej transakcji mają różne zadania. Pierwszy przedstawia informacje zapisane o jednostce, drugi dotyczy określonego zdarzenia. Jeżeli w badaniu zauważymy między nimi różnicę, nie należy automatycznie uznawać jednego źródła za bezwartościowe. Warto ustalić daty oraz zakres obu zapisów. Rejestr mógł odzwierciedlać wcześniejszy profil, a dokument sprzedaży jednostkowe rozszerzenie oferty. Z samej rozbieżności nie wynika jeszcze, jaka była przyczyna. Potrzebna jest rekonstrukcja chronologii i rozpoznanie sposobu aktualizowania informacji.

Takie podejście jest przydatne zwłaszcza w analizie dawnych małych firm. Nazwa, siedziba i sposób organizacji mogły pozostawać podobne, podczas gdy zmieniał się udział poszczególnych czynności. Jeśli badacz korzysta wyłącznie z jednego dokumentu, powinien wskazać jego datę i charakter. Może wtedy opisać profil zadeklarowany na określony moment, bez twierdzenia, że był on niezmienny przez wszystkie lata. Ograniczenie zakresu wniosku zwiększa jego czytelność. Nie wymaga dopisywania historii zmian, której dostępny materiał nie dokumentuje.

Hierarchia jako narzędzie stawiania pytań

Podział na szersze i węższe kategorie pozwala badać profil z różną dokładnością. Szeroki poziom pomaga opisać ogólne miejsce przedsiębiorstwa w gospodarce, ale może łączyć działalności odmienne z punktu widzenia klienta. Bardziej szczegółowy poziom ujawnia te różnice, pod warunkiem że dokumentacja pozwala je rozpoznać. Wybór nie powinien być podyktowany wyłącznie chęcią uzyskania długiego symbolu. Ważne jest pytanie, na które ma odpowiedzieć analiza. Innych danych

wymaga opis ogólnej struktury zbiorowości, innych porównanie kilku wyspecjalizowanych firm.

Warto też zwrócić uwagę na to, czego kod nie zawiera. Samo przypisanie do rodzaju działalności nie opisuje jakości usługi, skali sprzedaży, liczby klientów ani organizacji pracy. Dwie firmy należące do tej samej kategorii mogą różnić się pod tymi względami bardzo wyraźnie. Dlatego przy porównywaniu podmiotów kod może być jednym z kryteriów doboru, lecz nie zastępuje dalszego opisu. Wniosek o podobieństwie działalności jest węższy niż wniosek o podobieństwie całej sytuacji ekonomicznej. Przejście między nimi wymaga dodatkowych informacji.

Klasyfikacja i forma rozliczenia podatku

Umieszczenie podrozdziału o PKD w pracy podatkowej może skłaniać do zbyt szybkiego łączenia oznaczenia z konkretnym sposobem opodatkowania. Tymczasem z samego objaśnienia funkcji klasyfikacji w przedstawionym fragmencie nie wynika komplet warunków podatkowych. Dalsze rozdziały wymieniają dodatkowe cechy działalności i podatnika. W lekturze archiwalnej warto zachować ten porządek: najpierw zidentyfikować czynności i podmiot, potem odczytać reguły przytoczone dla określonego okresu. Podobna nazwa aktywności nie zastępuje sprawdzenia wszystkich założeń opisanej sytuacji.

Różnica między klasyfikacją a rozliczeniem jest widoczna także w przykładach. Informacja, że ktoś prowadzi działalność usługową, pozostaje bardzo szeroka. W źródle osobno omawiane są zakres czynności, zatrudnienie, przychody i sposób dokumentowania. Bez tego kontekstu nie da się odtworzyć argumentu autorki o zastosowaniu określonej formy podatku. Uzupełnienie nie wskazuje zatem kodów dla późniejszych stanów faktycznych. Pokazuje, dlaczego opis działalności jest potrzebnym elementem analizy, ale samodzielnie nie zamyka

całego rozumowania.

Jak przygotować opis firmy do badania historycznego

Przejrzysty opis może rozpocząć się od kilku zdań o tym, co powstaje w przedsiębiorstwie, dla kogo wykonywane są czynności i które z nich występują regularnie. Następnie można wskazać źródło oznaczenia klasyfikacyjnego oraz datę dokumentu. Dzięki takiej kolejności czytelnik nie musi odgadywać działalności wyłącznie z symbolu. Ma również możliwość oceny, czy podany kod i opis odnoszą się do tego samego okresu. Nie potrzeba przy tym ujawniać szczegółów każdej transakcji; istotna jest możliwość zrozumienia profilu jednostki.

Jeżeli źródła są niepełne, warto odróżnić ustalenie od przypuszczenia. Można stwierdzić, jakie oznaczenie zapisano w dokumencie, i osobno opisać czynności potwierdzone innym materiałem. Nie należy uzupełniać brakującego profilu wyłącznie na podstawie nazwy przedsiębiorstwa. Oznaczenie, opis i daty tworzą wtedy uporządkowaną podstawę dalszej analizy. Przytoczona w pracy wersja historyczna PKD służy tutaj rozpoznaniu sposobu myślenia o działalności na początku lat 2000, a nie potwierdzeniu znaczenia dowolnego kodu w późniejszym stanie prawnym.

Dobrze pokazuje to działalność sezonowa. Opis przygotowany w okresie największego natężenia jednej usługi może przedstawiać inną strukturę niż zestawienie całoroczne. Nie musi to świadczyć o błędzie któregoś dokumentu. Zmienia się czas obserwacji i znaczenie poszczególnych czynności w wybranym przedziale. Dlatego w charakterystyce firmy warto wskazać, czy profil oparto na typowym przebiegu roku, krótkim okresie czy pojedynczym zdarzeniu. Ułatwia to późniejsze wyjaśnienie różnicy między dwoma źródłami, bez nadawania jednej notatce znaczenia pełnego obrazu przedsiębiorstwa. Jest też potrzebne, gdy badanie porównuje podmioty o różnym rytmie aktywności.

Przypisy

1. Ibidem, s. 38. Źródło: Brzeziński B., Głuchowski J., Kosikowski C., Harmonizacja prawa podatkowego Unii Europejskiej i Polski, Wydawnictwo PWE, Warszawa1998. ↩

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.